

кчасного, так і для довгострокового перебування людей з метою активного способу оздоровлення.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ САДІВ НА ШТУЧНИХ ПІДВАЛИНАХ

Ракова О.В.

Науковий керівник – Смірнова О.В., канд. архіт., доцент

Сад на даху – це відкритий архітектурно-ландшафтний простір, розташований на штучних основах і призначений для вирішення екологічних, функційних і естетичних завдань. Сади на дахах різняться за формою, архітектурно-ландшафтним оформленням, функційним призначенням. Для їхнього створення використовуються дахи житлових будинків, супермаркетів, гаражів, складів, станцій техобслуговування, кінотеатрів тощо. Вони поділяються на ті, що експлуатуються, та ті, що не експлуатуються. Сади на дахах, що не експлуатуються, призначені для захисту будинку від сонячної радіації, для поліпшення екологічних параметрів навколишнього простору. Дахи, що експлуатуються, призначені для вирішення різних рекреаційних завдань. Сьогодні є два підходи до організації простору дахів у рекреаційних цілях:

- імітація природного саду з притаманними йому атрибутами та деталями;

- створення необхідного для відпочинку обладнання з орієнтацією мікропростору на оточуючий ландшафт – море, міський пейзаж, масив зелені, гори.

Створення малого саду на даху вимагає продуманої конфігурації у плані. По всьому периметру дах повинен мати надійну огорожу. За характером планувальної організації малий сад на даху може вирішуватися в регулярному, вільному (пейзажному) та змішаному стилях. Необхідно створити комфортне середовище завдяки введенню в сади на дахах водних пристроїв, що охолоджують і зволожують повітря (невеликі каскади, водоспади, декоративні басейни), урахуванню необхідності активного поливу рослин і дренажу живильного ґрунту, а також покриття ґрунту в зимовий час, або застосування мобільних форм озеленення дахів, облаштування вітрозахисних стінок, вертикального озеленення, геопластики; застосування спеціальних порід рослинності, що добре адаптується до особливих мікрокліматичних умов на дахах.

Конструкції будинків та їхніх плоских покрівель впливають на ландшафтні рішення, передусім розташування колон або інших опор, оскільки високу рослинність краще розміщувати над опорами. Від них

залежить і облаштування ливнівок. Огорожу садів на дахах краще робити у вигляді суцільних парапетів, високих, але з можливістю огляду красивих панорам, якщо вони є. Основні складнощі у створенні садів на дахах – руйнівна сила кореневої системи та вітрові навантаження, тому конструкція покрівлі саду на даху є достатньо складною. Вона має зазвичай декілька ізолювальних шарів, додаткові вітрозахисні прилади та спеціальну систему поливу. Шар ґрунту для рослин має складати 30–40 см, для створення газону – 15 см. На жаль, дахи, що експлуатуються, вимагають додаткових матеріальних витрат. Їхня вартість на 75 % вища, ніж у звичайних.

Окрім рослинності, що вимагає додаткових інженерних приладів, у садах на дахах розміщують різноманітні малі архітектурні форми та скульптури. Найчастіше застосовуються альтанки, тіньові навіси, рекреаційне обладнання в поєднанні з різноманітним покриттям доріжок і майданчиків. Найбільш раціональним і економічним є застосування бетонних плит невеликого розміру, що мають різну геометричну форму – від круглій до багатогранної. Окрім того, можна застосовувати елементи з природного каменю. Краще застосовувати камені морозостійких порід: діорит, габро, кварцит, діабаз, базальт. Можна поєднувати плити з каменем, цеглою, гравієм, викладати різноманітні орнаменти, малюнки, рельєфи. Такі покриття на дахах особливо бажані під час улаштування днищ водойм із огляду на їхню малу глибину (20–30 см). У приватних будинках перевагу віддають натуральному дереву, бо воно нагрівається менше, ніж керамічна плитка або каміння. Дерево необхідно обробляти засобами проти гниття та горіння. До композиції простору можна включати штучні елементи, що імітують природне середовище. Наприклад, декоративні камені з пластмаси та інших штучних матеріалів. Залежно від прийомів ландшафтного дизайну можна виділити такі типи мікросадів: водяні, рослинні, сухі, змішані.

Водний сад вирішується як єдина водна поверхня з басейном із глибиною всього 20 см. Днище водойми обличковано гравієм різноманітних відтінків, що створює враження різної глибини води. Система мостів, переходів, декоративних із вітрозахисних стінок, чаші фонтанів з кольоровою мозаїкою, контейнери з вологолюбивими рослинами доповнюють композицію.

У рослинних садах контейнери, у які посаджені рослини, майстерно декоруються мікрорельєфом, покритим газоном, що нагадує природний ландшафт. Значна увага сьогодні приділяється розробленню спеціальних технологій для прибудови садів на дахах.

Таким чином, створення садів на дахах, насамперед, необхідно для поліпшення екологічної ситуації в містах із негативними характе-

ристиками середовища проживання, а також поліпшення естетичних показників міських просторів. Їх варто активніше використовувати як для рекреації, так і для підвищення рівня екологічного комфорту в містах.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЦЕНТРІВ МИСТЕЦТВ В НАЙБІЛЬШИХ МІСТАХ

Груздова М.Г.

Науковий керівник – Шушлякова О.С., канд. архіт., доцент

Актуальність проблеми. Сьогодні, коли культурне життя дуже різноманітне і знаходиться в нестійкому стані пошуку, особливо актуально існування всього різноманіття центрів мистецтв, в тому числі і комплексних. Діяльність таких центрів в останні роки все ширше розповсюджується в нашій країні, виявляючи певні закономірності та традиції. Міжнародні центри мистецтв є відбиттям науково-технічного та економічного процесу в сучасних умовах.

Центр мистецтв (або художній центр, арт-центр) не є художньою галереєю, музеєм. Ця назва поширено використовується для визначення будівель або комплексів, призначених для зосередження, примноження і поширення в суспільстві певних цінностей, традицій і практик сфери культури та мистецтва.

У Західних країнах центром мистецтв є багатофункціональний громадський центр з певною галуззю компетенції, покликаний заохочувати практики мистецтв і забезпечувати різноманітні послуги. Такий центр надає експозиційний простір, місце для роботи художників, семінарів, надає освітні послуги, технічне обладнання тощо. Він є системою факторів, що впливають на відвідувача. Ці фактори повинні задовольняти моральні та фізичні потреби людини, тому комплекс включає в себе не тільки певну архітектуру, експозиції в закритих і на відкритих майданчиках, конференц-зону і зону симпозіумів, ландшафтні елементи, транспортно-пішохідні системи, зони відпочинку та розваг, а й систему приміщень, що обслуговують відвідувача.

Центри мистецтв є віддзеркаленням технічного прогресу сучасного суспільства, тому їх організація базується на передових методах проектування і будівництва. Арт-об'єкти мають свій особливий характер, і через це неможливо розмежувати їх функції. В таких комплексах повинна передбачатися можливість їх розширення і реконструкції для того, щоб вони стали постійними і ефективними. При створенні нового об'єкту арт-центру виникає питання про місце його розташування та розміри території. Головною вимогою є близькість